

Izlaže se na javni uvid Nacrt Izmena i dopuna Plana detaljne regulacije naselja „Tesla“ Pančevo (u dalje Javni uvid Plana, održaće se u trajanju od 30 dana i to počev od 03.07.2020.godine. Navedeni planski izmeni zgradi Gradske uprave grada Pančeva, ul. Trg kralja Petra I br.2-4, u holu na šestom spratu, kao i u krovu do 13 časova. Sve informacije u vezi sa oglasom mogu se dobiti putem telefona 013/353-304.

Tekstualna dokumentacija:

- Oglas za Javni uvid
- Tekst Izmena i dopuna PDR

Grafička dokumentacija:

- Dispozicija prostor u odnosu na grad
- Izvod iz plana višeg reda
- Postojeća namena
- Planirana namena
- Regulaciono-nivelacioni plan
- Plan infrastrukture
- Plan podele građevinskog zemljišta

03/07/2020

The screenshot shows a web browser window with the URL pancevo.rs/sadrzaj/uploads/2020/07/pdr-Tesla-nacrt-plana-25-jun-2020.pdf. The page displays the official logo of the City of Pančevo and a navigation menu. A large "404" error message is prominently displayed, indicating that the requested document was not found.

Naslovna O Pančevu Usluge Dokumenta Informator Kontakt Arhiva – stari sajt

srpski (lat)(srpski (lat)) Pretraga...

Greška, stranica nije pronađena.

Početna / 404 - Stranica nije nađena

Stranica nije pronađena!

Helpful Links

- ▶ Naslovna
- ▶ O Pančevu
- ▶ Usluge

Pretražite našu prezentaciju

Ne možete naći šta vam treba? Probajte pretragu ispod!

Pretraga...

The screenshot shows a web browser window with the URL pancevo.rs/sadrzaj/uploads/2020/07/pdr-Tesla-nacrt-plana-25-jun-2020.pdf. The page displays the official logo of the City of Pančevo and a navigation menu. A large "404" error message is prominently displayed, indicating that the requested document was not found.

Naslovna O Pančevu Usluge Dokumenta Informator Kontakt Arhiva – stari sajt

srpski (lat)(srpski (lat)) Pretraga...

Greška, stranica nije pronađena.

Početna / 404 - Stranica nije nađena

Stranica nije pronađena!

Helpful Links

- ▶ Naslovna
- ▶ O Pančevu
- ▶ Usluge
- ▶ Dokumenta
- ▶ Informator
- ▶ Kontakt
- ▶ Arhiva – stari sajt
- ▶ srpski (lat) (srpski (lat))

Pretražite našu prezentaciju

Ne možete naći šta vam treba? Probajte pretragu ispod!

Pretraga...

The screenshot shows a Windows desktop environment. At the top, there are several open windows, including one titled "Primedba na Nac...docx" and another showing a "5-REGULACIONO-...jpg". The taskbar at the bottom displays various icons for system functions like file explorer, internet browser, and media controls. The date and time on the taskbar indicate it's 31/07/2020 at 10:09.

ПОСТОЈЕЋЕ
ПАРКИНГ ЗОНЕ

ПОСТОЈЕЋЕ ПАРКИНГ ЗОНЕ

легенда	Максимално дозвољена висина(м) зграде	стапа	оријентација	брз етажа
Сини	3 . 0	5 . 0		П
Розни	6 . 0	11 . 0		П+П/П+П
Лимун	8 . 5	12 . 5		П+1+П/П+П
Малинови	11 . 5	15 . 5		П+2+П/П+П
Црни	14 . 5	18 . 5		П+3+П/П+П
Белни	11 . 5	15 . 5		П+2+П/П+П
Бордо	постоје спратност	од 11+Н/к до 11+10		
Црвени	максимално на постојаним објектима једна етажа више у односу на постојеће стање	до 10+10		

Максимално дозвољена висина(м):

Напомена:
Број етажа важи као оријентациони параметар.

N
W
E
S

енда	Максимално дозволена висина(м) венац слепме	ориентационни брой етажа
	3 . 0	5 . 0
	6 . 0	11 . 0
	8 . 5	12 . 5
	11 . 5	15 . 5
	14 . 5	18 . 5
	11 . 5	15 . 5
	висини съответстват на зони със забрана за строителство и зони със забрана за строителство и ограничение на технологични застъпки и ограничение	
	постоянна спратност	
	максимално на постоеното обемиста једна етажа висе в единица на постоеното стапне	

етажа важи као оријентациони параметар.

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
насеља "ТЕСЛА" Панчево

Г Е Н Д А	ГРАДБИВСКО ЗЕМЛЈИШТЕ ЗА ЈАВНЕ НАМЕНЕ
■ граница обухвата плана	саобраћајне површине
— регулациона линија	блокаско копаче површине
— грађевинска линија	постојеће паркинг површине
09 ознака блока	планиране паркинг површине
— бране	блокаске зелене површине
— регулације тачке обухвата плана	образовне
— б трафо станице	јавне функције
— м мерно регулационе станице	кумунална зона
— м јавне паркинг површине	издавне паркаде у оквиру блокаских површини

Напомена:

2.2. Značaj zelenih površina

Kvalitetna životna sredina urbanih područja od izuzetnog je značaja za veliku populaciju ljudi koja danas širom sveta živi u gradovima. Nivo urbanizacije u Evropi trenutno iznosi 74,6 odsto, sa očekivanim godišnjim rastom od 0,3 odsto godišnje između 2000. i 2015. godine (UNCHS 2001a). Očekuje se da će Evropa da stabilizuje nivou urbanizacije na oko 82 odsto.¹ U Srbiji, u poslednjem međupopisnom periodu (1991 – 2002), stepen urbanozovanosti se popeo na 56,4% (centralna Srbija 56,3%, Vojvodina 56,7 %)².

Specifični ekološki uslovi koji vladaju u gradskim sredinama direktno stvaraju mogućnosti, perspektive opstanka i formiranja kvalitetnijeg i zdravijeg života savremenog čoveka, kao i ostalih živih bića, u gradu kao specifičnom ekološkom sistemu.

Na kvalitet ekoloških uslova, a samim tim i kvalitet životne sredine u gradu, utiču ekološki faktori (biotički, abiotički i antropogeni). Ekološki faktori su povezani u celinu, jer se uzajamno uslovjavaju i menjaju, pa zajedno, kao kompleks, deluju na živa bića. Jedna od celina koju na svojstven način formiraju ekološki faktori jeste **zelena površina** (stvorena, prirodi bliska i prirodna).

Kada govorimo o uticaju zelenih površina na kvalitet životne sredine u gradovima, neophodno je imati u vidu hijerarhijsku strukturu, počev od biljaka, kao sastavnog dela svake zelene površine, preko zelenih površina različitog tipa, sistema zelenih površina i konačno „zelene infrastrukture“ kao mreže multifunkcionalnih otvorenih prostora.

Biljke, kao ključni element svake zelenih površina, jesu neposredni činilac sveukupnih uzajamnih odnosa živog sveta sa sredinom koja ga okružuje. Zelene površine predstavljaju područja sa karakterističnim uslovima životne sredine pa samim tim i životni prostor određenih zajednica biljaka i životinja (biocenoza). Zahvaljujući dobrim mikroklimatskim uslovima i raznovrsnim sadržajima one istovremeno predstavljaju mesto za odmor i rekreatiju ljudi. Prostornim povezivanjem zelenih površina (parkova, skverova, drvoreda, zelenih površina u otvorenim stambenim blokovima, šuma, botaničkih bašta, zaštitnih zelenih pojaseva i dr.) u jedinstven sistem grada unapređuje se njihova multifunkcionalnost, ostvaruje se bolja integracija, kako sa kompaktnim gradskim tkivom, tako i sa suburbanim područjem, što u celosti pruža veće dobrobiti za urbanu životnu sredinu. Težeći očuvanju biološke raznovrsnosti, kao neizostavne komponente održivog razvoja, u poslednjih desetak godina egzistira pojam „zelena infrastruktura“, kao savremeni instrument za planiranje ekološke mreže. Zelena infrastruktura je mreža otvorenih prostora, i u poređenju sa sistemom zelenih površina, pored urbanih zelenih površina obuhvata i vodotokove, poljoprivredne površine, utrine, šibljake, dvorišta i sl., i kao takva i predstavlja funkcionalnu vezu životne sredine unutar i između gradova, naselja, sela i prirodnog predela.

Sveobuhvatan spisak potencijalnih prostora koja čine zelenu infrastrukturu (Landscape Institute, 2009) može se grupisati u tri nivoa (razmere)³:

- lokalni nivo;
- nivo grada i okruga;
- gradsko - regionalni, regionalni i nacionalni nivo.

Potencijalni prostori (zelene površine) **na lokalnom, susedskom i seoskom nivou** su: drvoredi, ozelenjene skarpe i žive ograde, zeleni krovovi i zidovi, džepni parkovi, privatni vrtovi, gradski trgovci, javne zelene površine grada i sela, pravci lokalnih puteva, pešačke i biciklističke staze, groblja i crkvene porte, otvoreni prostori institucija, bare i potoci, šumarnici, igrališta, lokalna područja zaštite prirode, školska dvorišta, sportski tereni, trščaci (poželjno ozelenjeni), kanali, baštenske kolonije, upražnjeno i zapušteno zemljište.

Na nivou grada i okruga su: okolina poslovnih objekata, gradski/opštinski parkovi, gradski kanali, šuma-parkovi, vodene površine, gradski trgovci, jezera, veći rekreacioni prostori, reke i plavna područja, braunfeld zemljišta, šumske zajednice, zatvoreni kopovi mineralnih sirovina, poljoprivredno zemljište i deponije.

Na gradsko - regionalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, to su: regionalni parkovi, reke i plavna područja, obale, šume, šumsko zemljište i šumske zajednice, putna i železnička mreža, označeni zeleni prsten i zeleni klinovi, poljoprivredno zemljište, nacionalni parkovi, nacionalna, regionalna ili lokalna obeležja pejzaža, kanali i dr.

U nastavku poglavlja biće predočen značaj ovih struktura, s tim što će akcenat u ovom radu biti zadržan na zelenim površinama i sistemu zelenih površina.

Efekti životnih procesa biljaka

Životni procesi biljaka, kao gradivnih elemenata svih zelenih površina, direktno utiču na kvalitet životne sredine u gradovima. Suština životnih procesa biljaka jeste pretvaranje sunčeve energije u hemijsku procesom fotosinteze. Koristeći sunčevu svetlost i vodu biljke pretvaraju ugljen-dioksid u ugljene hidrate i **kiseonik**. Kroz proces transpiracije biljke (sa površine listova) gube vodu u vidu vodene pare, čime utiču na **regulaciju vlažnosti i temperaturu vazduha** (vlažnost vazduha se povećava, a temperatura smanjuje). Što je površina lisne mase veća, to je ovaj proces intenzivniji. Sa druge strane, lišće upija vodenu paru u slučaju kada je vazduh prezasićen vlagom i sprovodi je u korenov sistem. U jutarnjim časovima, pri visokoj vlažnosti vazduha, na lisnoj površini vazduh se kondenzuje i voda pada na tlo. Transpiracija sa procesom evaporacije (kretanje vode u obliku vodene pare) objedinjena je u evapotranspiraciju, označava važnu fazu u **kružnom toku vode u prirodi**.

S druge strane, lišće reflektuje približno 10% sunevog zračenja (manje lišće sa glatkom lisnom površinom, više sa neravnom), a upija oko 70%, tako da će sunčeva energija, površine zaklonjene lišćem, u skladu sa tim, zagrevati svega 20%. Bujna vegetacija **stvara hladovinu** i odbija veliku količinu sunčevog zračenja, a u isto vreme putem isparavanja **odvodi toplotu** iz okruženja.

¹ STATE OF THE ENVIRONMENT AND POLICY RETROSPECTIVE: 1972–2002 / URBAN AREAS (<http://www.griequity.com/resources/Environment/Geo3/Chapter2urban.pdf>)

² Tošić, D., Nevenić, M. (2007): NODALNA REGIJA INSTRUMENT PROSTORNO - FUNKCIONALNE ORGANIZACIJE SRBIJE, Geografski institut «Jovan Cvijić»

³ Green infrastructure and territorial cohesion - The concept of green infrastructure and its integration into policies using monitoring systems (EEA Technical report No 18/2011)

Prašina i čestice zagađivača zadržavaju se na lisnoj površini, a potom ih kiša spira na tle. Lisna površina **apsorbuje štetne gasove** sadržane u vazduhu. Oni ostaju u lišću i u jesen, kada lišće počne da opada, takođe završavaju na zemlji.

Lišće ima sposobnost da **odbija i upija zvuk**. Struktura lista apsorbuje i prenosi – i na taj način smanjuje – jedan deo akustične energije, a ostatak odbija.⁴

Ključni efekti zelenih površina

Ključni efekti zelenih površina **na kvalitet životne sredine u gradovima su:**

a) Ublažavanje efekata lokalnih topotnih ostrva

- „... drveće na parkingu u Davis, CA, redukuje temperaturu vazduha za 0,5 do 1,5 stepena celzijusa (Scott et al., 1999), što povratno redukuje isparavanje i emisije ugljovodonika iz rezervoara“ (McPherson 2001,106);
- Merenje albedo⁵ vrednosti pojedinih građevinskih materijala, saobraćajnih površina i parking prostora pokazuje ove vrednosti manje od 5%. Sa druge strane park u punoj olistalosti može da reflektuje više od 20 ili 25% dospele radijacije (Landsberg 1981, 60);
- Procene koje su urađene u Minesoti su pokazale da strateški postavljeno drveće može da redukuje račun za potrošnju energije za hlađenje za 25%;
- Zaštita od vetra podizanjem zaštitnog pojasa drveća može da redukuje godišnji račun za energente od 10 do 20%;

b) Ublažavanje efekata veta

- Redukcija brzine veta za 50% izaziva redukciju potrošnje energije za grejanje tokom zime za 7% (D. Coder, 1996);
- Smisljena sadnja drveća može da skrene vетar dalje od datog područja – vertikalna i horizontalna koncentracija listova može da modifikuje pravce kretanja veta (D. Coder, 1996);
- 65% generisane energije u punom sunčevom sjaju je energija potrošena aktivnom evaporacijom sa lisne površine (D. Coder, 1996);

c) Evaporacija

- Hlađenje zgrade je redukovano za 17% pri aktivnoj evaporaciji drveća (D. Coder, 1996);
- Jedna akra (4 046.85642 m²) pod vegetacijom isparava na sunčanom letnjem danu količinu od 1600 galona vode (D. Coder, 1996);

d) Redukcija zagađenja

- Jedna akra (4 046.85642 m²) pod drvećem proizvodi svakog dana dovoljno kiseonika za 18 ljudi (D. Coder, 1996);
- Tokom 12 sati trajanja dnevne svetlosti lišće prosečno proizvede oko 4 litra kiseonika po kvadratnom metru lisne površine;
- Zelene površine na teritoriji naselja prečišćavaju vazduh zadržavanjem i usporavanjem čestica izazivajući njihovo padanje (D. Coder, 1996);

⁴ <http://www.stedljivekuce.com/viewtopic.php?f=60&t=96>

⁵ Albedo je odnos reflektovane svetlosti u odnosu na ukupni iznos svetlosti pale na površinu.

- Prisustvo drveća može delimično da redukuje zagađivače kao što su: azotni oksidi, sumpor dioksid, ugljen monoksid, ugljen dioksid, ozon i čestice manje od 10 mikrona veličine (D. Coder, 1996);
- Drveće redukuje 60% čestica duž kolovoza (D. Coder, 1996);

e) Emisija isparljivih organskih jedinjenja (VOC)

- Drveće emituje isparljiva organska jedinjenja koja mogu da dovedu do formiranja ozona i ugljen monoksida. Međutim, u atmosferi sa niskom koncentracijom oksida azota (npr. ruralna područja) isparljiva organska jedinjenja mogu čak da uklone ozon. Kako emisija VOC zavisi od temperature i sobzirom na to da drveće generalno snižava temperaturu vazduha, povećanje područja pod drvećem može sniziti celokupnu VOC emisiju, konsekventno tome i nivo ozona u urbanim područjima;
- Iznos emisije VOC varira u zavisnosti od vrste drveća. Devet rodova koji imaju najviši iznos emisije su: *Casuarina spp.*, *Eucalyptus spp.*, *Liquidambar spp.*, *Nyssa spp.*, *Populus spp.*, *Platanus spp.*, *Quercus spp.*, *Robinia spp.*, *Salix spp.*;
- Rodovi sa najvećim efektom na snižavanje ozona su: *Morus spp.*, *Prunus spp.*, *Tilia spp.*, *Gleditsia spp.*

f) Redukcija buke

- Na osnovu istraživanja je utvrđeno da redukcija buke od 7 dB je postignuta na svakih 33 m šume (Coder, 1996), dok drugi izveštaji testova sa terena pokazuju očigledno redukovanje buke za 50% kod širokog pojasa drveća sa podrastom (Dwyer et al, 1992).

g) Režim atmosferskih voda

- Zelene površine redukuju količinu atmosferske vode koja, po pravilu, preopterećuje urbana jezera i reke;
- Urbane zelene površine mogu da unaprede ili zaštite kvalitet voda na više načina, i to zaštitom zemljišta od erozije u cilju sprečavanja zamuljivanja i unosa zagađivača u vode, kao i ubrzavanjem infiltracije voda u zemljište umesto u kanalizacione kolektore;
- Drveće i šumski pokrivač zaustavljuju, usporavaju, isparavaju i akumuliraju vodu kroz normalne funkcije drveća, štite površinu zemljišta i formiraju biološki aktivne površine zemljišta;
- Strateško sađenje, upravljanje i lociranje zelenih površina može značajno povećati koristi od urbanih zelenih površina u zaštiti voda i vazduha;
- Novopodignute zelene površine urbanih područja su često delovi strategija menadžmenta kišnih voda.

Prema rezultatima istraživanja, efekti oticanja voda sa izgrađenih područja su:

- Sa svakih 5% uvećanja područja pod drvećem redukovano je oticanje voda za 2% (Coder, 1996);
- Zapremine oticanja u područjima pod vegetacijom su po pravilu između 10-20% prosečnih godišnjih količina kišnih padavina. U urbanim područjima, gde je površina značajno zazidana, po pravilu zapremine oticanja su 60-70% godišnjih kišnih padavina (MPCA 2000, 4.20);
- Listopadno drveće zadržava i isparava 7% padavina u zimskom periodu (Coder, 1996);

- Zimzeleno drveće zadržava i isparava 22% padavina u zimskom periodu (Coder, 1996);
- U vegetacionom periodu drveće zadržava i isparava 18% padavina (Coder, 1996);
- Tokom 6 sati padavina drveće redukuje 7% zapremine oticanja (Coder, 1996);
- U gradu srednje veličine drveće redukuje oticanje tokom 12 sati padavina za 17% (11,3 miliona galona) (uštda u ceni koštanja regulacije oticanja je 226 000 dolara) (Coder, 1996);
- U visoko urbanizovanim područjima, gde nepropusne površine iznose više od 15-30%, vodeni tokovi će, nizvodno od grada, verovatno biti zagađeni (Arnolds and Gibbons 1996, 246). Urbani otvoreni prostori redukuju ukupni procenat nepropusnih površina, ključni indikator kvaliteta urbanih vodotoka;
- Drveće i šume u naseljima deluju kao filter za hranljive materije iz đubriva i sedimente, i na taj način rasterećuju podzemne vode (Coder, 1996);
- U prvih 15 minuta padavina uklanja se 47% površinskih zagađivača – pesticida, đubriva, materijala biološkog porekla i smeća (Coder, 1996);
- Područje pod drvećem u gradu srednje godišnje sačuva 10 886 tona zemljišta (Coder, 1996).

h) Biodiverzitet

Zelene površine su značajne kao stanište divlje flore i faune, obezbeđujući im mesto za život, razmnožavanje i hranu. Biljke su živi sistem koji je u interakciji sa drugim živim bićima u korišćenju i recikliranju resursa. Zeleni koridori - drvoredi, zelene površine duž saobraćajnica i vodenih tokova, imaju poseban značaj za biodiverzitet grada, jer povezuju zelene površine (staništa, biotope) međusobno i sa okolinom. U zavisnosti od karakteristika i potreba vrsta flore i faune, razlikuje se značaj drveća i, uopšte, zelenih površina. Tako, npr. najniži diverzitet ptica je u područjima košenog travnjaka, a najviši u područjima šibljaka i šuma raznovrsnih sastojina; najviša populacija domaćih ptica je u područjima autohtone vegetacije.

Ključni ekonomski efekti zelenih površina u gradu su:

a) Uštede vezane za životnu sredinu i energiju

- Redukcija godišnje cene koštanja grejanja i hlađenja
- Kvalitet vazduha i redukcija zagađenja
- Unapređenje kvaliteta voda

b) Trgovačka i komercijalna sredina

- Poseta kupaca
- Vrednost komercijalnog zemljišta
- Cena iznajmljivanja

c) Vrednost stambenog vlasništva

- Rast cena stambenog prostora
- Veličina drveća i vrednost
- Vrednost placa, imovine

Biljke, ako su strateški sađene i negovane, mogu da postanu "živa tehnologija", ključni deo urbane infrastrukture, koja uslove životne sredine u gradu čini podnošljivijim.

a) Zelene površine pomažu smanjenju troškova klimatizacije. Neke od uputnih referenci su:

- Prema California Energy Commission: "Sadnja odgovarajućih vrsta drveća, šiblja, pušavica i pokrivača tla može da učini vaš dom toplijim zimi i hladnijim leti. U suštini pravilan izbor vrsta drveća može da redukuje cene koštanja klimatizacije od 20 do 40%";
- Kompjuterski model urađen od strane U.S. Department of Energy predviđa da će, pravilno locirana samo tri drveta, prosečnom domaćinstvu uštedeti potrošnju energije između 100 i 250 dolara godišnje;
- Efekat hlađenja koji izaziva travnjak, prosečne veličine, je jednak klimatizaciji 9 tona vazduha.

b) Zaštita drenažnog sistema. Neke od uputnih referenci su:

- Kruna velikog drveća apsorbuje u nekim slučajevima velike količine kišnih voda (više od 1500 galona (4,5 l jedan galon) godišnje), za čije isparavanje koristi sunčevu energiju, čime se sprečava zagrevanje tla. Sečom drveća, povećava se volumen kišnih voda koji treba da bude saniran na nivou grada – što je naročito problem u starijim gradovima sa zastarem drenažnim sistemima.

c) Drveće pomaže stvaranju pozitivne sredine koja privlači i dočekuje kupce. Neke od uputnih referenci su:

- Studija Univerziteta u Vašingtonu pokazala je mnoge brojne efekte u biznis područjima sa drvećem (Wolf, 1998(a), Wolf, 1999 and Wolf, 2003). Potrošači su izrazili volju da više plate, u proseku oko 11% za robu kao i 50% za sitne articlne potrošnje, u biznis područjima koja su ozelenjena;
- 86% zastupnika nekretnina saglasilo se da ozelenjenost povećava vrednost komercijalnih nekretnina;
- Nekoliko studija u USA su analizirale efekat pokrivenosti drvećem na cenu prodaje stambenih kuća, i rezultati su pokazali da vrednost vlasništva raste u područjima sa drvoredima i do 6% nego u sličnim područjima bez drveća (Wolf, 1998 (c)).

d) Postoji naglašena veza između vrednosti imovine i njene blizine parku, zelenom pojasu i drugim zelenim površinama.

- Studija tri stambena područja u jednom gradu pokazala je da vrednost imovine raste za 4,20 dolara za svaku stopu (48 cm) udaljenosti od zelenog prstena. (*University of Washington, College of Forest Resources: The Freeway Roadside Environment*).

e) Pogled na biljke povećava zadovoljstvo rada

- Službenici pogledom na biljke doživljavaju manji pritisak rada i veće zadovoljstvo rada od radnika koji imaju pogled na objekte ili nemaju pogled na spoljašnju sredinu.

F) Priroda povećava produktivnost radnika

- Psiholozi su pronašli da pristrup biljkama i zelenim prostorima daje osećaj odmaranja i omogućava radnicima mnogo veću produktivnost.

Efekti zelenih površina na društvo

Brojna istraživa preduzeta od Human-Environment Research Laboratory na University of Illinois su identifikovala pozitivne efekte koje drveće ima na društvo. Neke od tih koristi odnose se na ohrabrvanje ljudi da izaju van kuće i u javne otvorene prostore, gde mogu više da kontaktiraju sa drugim ljudima i grade jače socijalne odnose. Dodatna dobit je pozitivan efekat koji deca imaju u kontaktu sa prirodnom (Taylor, Kuo, Sullivan, 2001).

Zdravlje respiratornih organa - Nizak kvalitet vazduha je veliki problem u nekim gradovima. Postoji sve više podataka da izlaganje ozonu, smogu i čvrstim česticama može da vodi razvoju astme, hroničnog bronhitisa, emfizema i ostalih respiratornih problema. Drveće i ostale biljke igraju kritičnu ulogu u unapređenju kvaliteta vazduha i služe kao indikator zagađenja vazduha.

Zdravlje dece i izgradnja – Astma kod dece je od 1980. četvorostruko porasla među decom u Kanadi kao direktni rezultat lošeg kvaliteta vazduha. Studije koje su preduzete pokazale su da prirodni zeleni prostori povećavaju sposobnost dece u usmeravanju njihove pažnje, kao i smanjivanje ADD (Attention Deficit Disorder) simptoma poremećaja gubitka pažnje kod dece koje boluju od ADD. Izlaganje pesticidima i herbicidima fetusa i dece u ranom detinjstvu može da rezultira u permanentnom gubitku funkcija mozga.

Mentalno zdravlje i zajednica – Intezivna istraživanja su pokazala da nedostatak urbanog zelenila ima negativni efekat na mentalno zdravlje, uključujući povećanje stresa, mentalnu iscrpljenost i kognitivna oštećenja (saznajna, znanje, razumevanje, učenje), što može da ima za rezultat značajne fizičke zdravstvene probleme. Urbane zelene površine takođe doprinose izgradnji jače i bezbedne zajednice, specijalno gde stanovništvo učestvuje u aktivnostima ozelenjavanja.

Živeti aktivno - Fizička aktivnost je jedna od primarne determinante zdravlja. Skorašnja istraživanja su pokazala da ograničen pristup do urbanih zelenih površina u kombinaciji sa faktorima kao što su urbana ekspanzija i promena načina ishrane, vode generalnom opadanju fizičkih aktivnosti i analognom porastu gojaznosti, kao i sa tim povezan poremećajima zdravlja.

Efekti povezivanja zelenih površina u jedinstven sistem

Povezivanjem zelenih površina u jedinstven sistem, tj. postizanjem njihove prostorne i funkcionalne međusobne zavisnosti, obezbeđuje se potpunije ostvarivanje multifunkcionalne uloge zelenih površina, tj. uloge klimatske infrastrukture.

Kao savremeni instrument za planiranje očuvanja prirode, prirodnih dobara i procesa, primenjuje se planiranje „**zelene infrastrukture**“. To je mreža otvorenog prostora, vodenih puteva, vrtova, šuma, zelenih koridora, drvoreda i otvorenog predela koja donosi mnoge socijalne, ekonomski i ekološke prednosti lokalnom stanovništvu i zajednicama; mreža međusobno povezanih zaštićenih područja i vode, koja podržava autohtone vrste, održava prirodne ekološke procese, održava vazduh i vodene resurse, pomaže oticanju voda, smanjuje rizik od poplava, poboljšava kvalitet voda, pri čemu obezbeđuje različite ekološke i rekreacione mogućnosti i doprinosi zdravlju i kvalitetu života ljudi.

Potencijalne **dobrobiti zelene infrastrukture** grupisane su prema glavnim tipovima usluga ekosistema:

Usluge staništa

1. Zaštita biodiverziteta/vrsta:
 - staništa za vrste
 - kretanje i migracija vrsta
 - povezivanje staništa (koridori, veze)

Usluge regulisanja

1. Adaptacija na klimatske promene:
 - ublažavanje efekata urbanih topotnih ostrva
 - jačanje otpornosti ekosistema na klimatske promene
 - akumuliranje poplavnih voda i melioracija površinskog oticanja voda, kako bi se smanjio rizik od poplava
2. Ublažavanje klimatskih promena:
 - neutralisanje ugljenika
 - podsticanje održivog načina putovanja
 - smanjenje energije za grejanje i hlađenje zgrada
 - obezbeđivanje prostora za izvore održive energije

Usluge snabdevanja

1. Upravljanje vodama:
 - održivi sistem odvodnjavanja – umanjenje oticanja površinskih voda
 - podsticanje infiltracije kišnih voda
 - uklanjanje zagađivača iz vode
2. Proizvodnja hrane i bezbednost:
 - proizvodnja hrane na poljoprivrednom zemljištu, baštama i parcelama
 - čuvanje potencijalnog poljoprivrednog zemljišta
 - odvijanje procesa pedogeneze i kruženje hranljivih materija
 - sprečavanje erozije tla

Socijalne usluge:

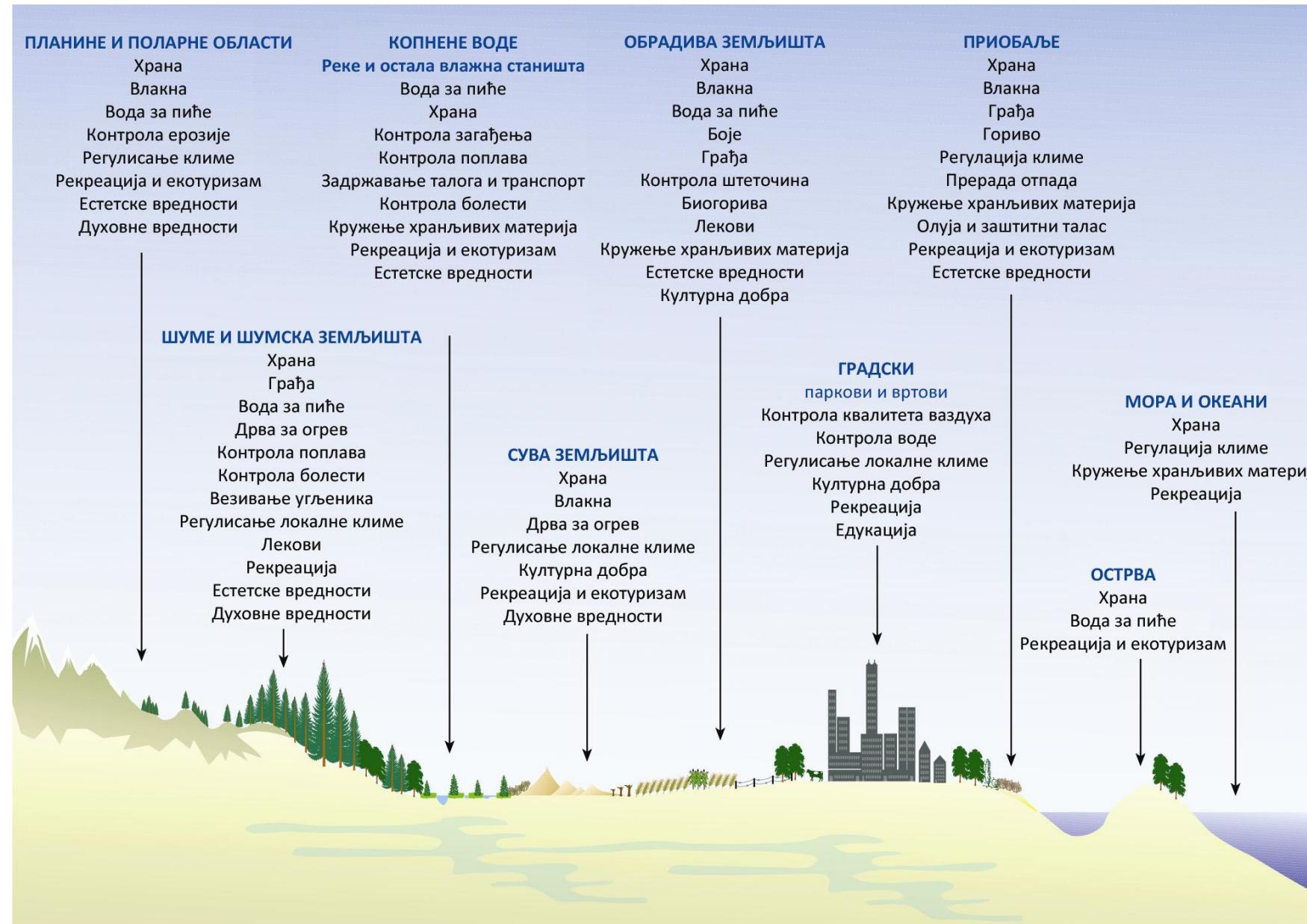
1. Rekreacija, blagostanje i zdravlje
 - rekreacija
 - osećaj prostora i prirode
 - čistiji vazduh
 - turizam/ekoturizam

2. Vrednosti zemljišta:

- pozitivan uticaj na zemljište i imovinu

3. Kultura i zajednica:

- lokalne osobenosti
- mogućnosti za obrazovanje, obuku i socijalne interakcije
- turističke mogućnosti

Slika 1 – Primeri ekosistemskih usluga koje pružaju rezličiti ekosistemi (Izvor: Green infrastructure and territorial cohesion (EEA Technical report No 18/2011))

ГРАЂАНСКА
ПРОМАТРАЧНИЦА

Пише: Јордан Филиповић

Службени бицикл

Конечно, тек пре неки дан, створени су услови да удахнемо мало топлине лета (наравно, уз примену свих разумних мера заштите од оне „белосветске анатеме“).

То значи да најзад можемо опуштено да прошетамо кејом или другим местима прикладним за променаду а да нам они оберкволовци не заривају своје љуте сисалке тамо где највише сврби. Хвала милом богу, најзад су се надлежни смиловали, након толико наших вапаја и јаука, као и њихових изговора да им временске прилике не иду на руку, да нас макар накратко ослободе несносне најезде мале жгадије.

Све у свему, дуго чекане прилике за освежавање (увече, кад мало захлади) неко користи тако што шета, неко и трчи, а неко пак вози бицикл. И једном згодом тако, на „опште“ изненађење потписника ових редова и задротљубитеља педалирања, међу свим тим „дводочкашима“ уочен је и један актуелни политичар. Иако је у моменту то деловало помало комично, јер смо одавно навикили да уз наречену занимљиву идеју све блештавило елитног луксузца, ако гледамо ширу слику, то је, бар из једног угла, за сваку похвалу. Нарочито ако се зна да је у неким неупоредиво богатијим државама редовна појава видети високог функционера како једзи градом на два точка. Ма, шта неког? Готово све! Бар када је реч о, примера ради, сканди-навским земљама.

И заиста, пословично скромним потомцима викинга није нимало нелагодно да на посао долазе бајсом или јавним превозом, иако би за тамошње (благо)стање била тричава ситница обезбедити колики год аутопарк. Али они то напрото не жеље; није им вальда у ДНК, па тако Данска има шеснаест службених возила, а још бројнији Швеђани – невероватних десет.

Најсупрот тим, за наше схватања, недокучиво богатим друштвима, наша држава за функционерске потребе користи францанских преко шест хиљада аутомобила!?

И како је у Стокхолму или Копенхагену сасвим нормално срећти министре на дводочкашима, тако је овде редовна појава да вам пред очима пројури „блиндиран стампедо“ уз неизбежна (и незаконита) ротација светла.

Напослетку, испада да је онај политичар „на два точка“ тежак инцидент, а вероватно је у питању чиста рекреација, јер и он сасвим сигурно у радио време, по добром српском обичају, користи погодности службеног возикања.

ФОТОГРАФИЈА Тренинг.
На Тамишу, ових дана
Снимио: Милан Шупица

ЈОШ ЈЕДНОМ О НОВОМ СВЕТУ

ТЕСЛАШИ, БЕЗ БРИГЕ, ВАШ КРАЈ НЕ МЕЊА ЛИЧНИ ОПИС

План за део Тесле је из 2011, нема суштинских промена

Неће бити исечени платани у Улици Милоша Обреновића – нико, ни у најлуђим сновима, то не би у радио, каже директор ЈП-а „Урбанизам“

У претходном броју бавили смо се тражењем баланса између животног комфорта станара, који желе да им испред одавно изграђених зграда или кућа буду травњаци и дрвеће, и потребе да се граде нови стамбени објекти, као и заштитом животне средине у том контексту.

Пример нам је био стамбени блок

Нови свет на Тесли, с обзиром на то да је неколико његових становника дошло у нашу редакцију са идејом да пишемо о њиховим примедбама на измене и допуне плана детаљне регулације тог стамбеног блока, који је до 30. јула био на јавном увиду.

Шта кажу грађани

Према њиховим речима, на потезу иза четвростирачнице преко пута тржног центра „Биг“, у Улици Милоша Обреновића, требало би да се изграде четири зграде, кратка саобраћајница, паркинг и трафостаница. Имали смо увид у тај план, па смо се уверили да је ствар урбанистички решена баш тако.

Теслаши кажу да желе да одбране свој мир и зеленило, пошто се сада ту налазе травњаци, дрвеће и дечја игралишта.

Иницијатива за очување насеља Тесла, како се организација грађана назива, има примедбе које се односе на то да ће нове зграде станарима смањити поглед и осветљење, да ће се саобраћај из тржног центра сливати

кроз насеље пошто ће нова саобраћајница повезати улице Стефана Стратимировића и Јована Ристића, као и да ће део игралишта и зелених површина бити одузет.

Уз то, становници Тесле се брину да ће платани у Улици Милоша Обреновића бити посечени и замењени мањим растињем како би се проширили паркинзи.

Аргументи градских урбаниста

Због свега наведеног, разговарали смо са Славетом Бојаџиевским, директором панчевачког ЈП-а „Урбанизам“. Он је, најпре, рекао:

– Основ израде овог планског документа јесте законска обавеза да се на сваких десет година врши његово преиспитавање: овај план је усвојен јуна 2011. Урбанистички планови се

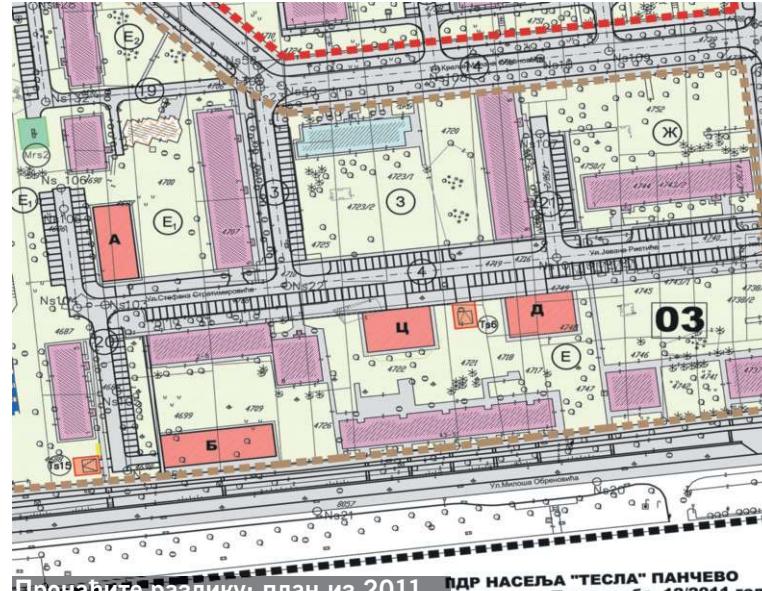
овом плану који је до јуче био на јавном увиду. Ради се о „слепој“ улици. Још нешто је важно: да је Град пре девет година тражио грађевинску дозволу за спајање тих улица, добио ће – овај документ, као што сам рејкао, вакши од 2011.

Приликом обиласка терена и у разговору са грађанима примећен је недостатак паркинг-простора у насељу.

– Сада смо само мало детаљније обрадили чињенице о постојању и мањку места за паркирање у Новом свету. Ништа нисмо радили науштрб зелених површина, поновили смо решења из плана из 2011; направили смо пресек стања и унели могућност да се направи још неколико паркинг-места. Када су зграде у питању, такође ништа посебно ново не усвајамо: на местима означеним са А, Б,

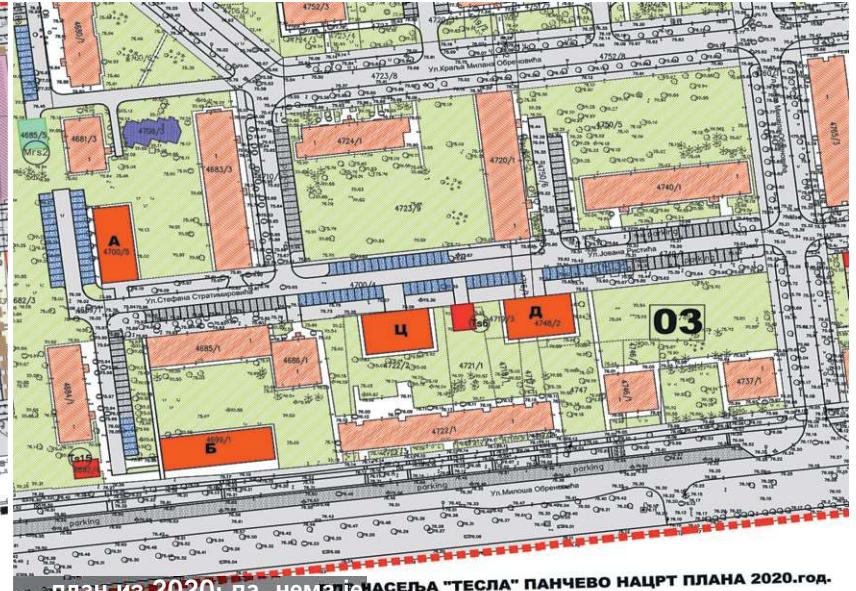
неколико година или можда неће никад, имати обавезу да за станаре будућих зграда обезбеде паркирање на сопственој парцели, што се најчешће решава подземним гаражама. Колико ће, реално, бити угрожене зелене површине?

– Да се разумемо: сваки пут када се пробија нека улица или подиже зграда градња на неки начин утиче на зелену површину. Али, суштински, не планира се никаква сеча стабала, уништавање околине или томе слично. Прича о сечи платана у Улици Милоша Обреновића је бесmisлен: то се неће десити, то нико ни у најлуђим сновима није помислио! Та улица уопште није предмет овог плана и расправе, њу неће нико дотаћи, па ни стабла у њој – експлицитан је директор „Урбанизма“.

Прионајте разлику: план из 2011.

ПЛАН НАСЕЉА "ТЕСЛА" ПАНЧЕВО
Универзитет града Панчева бр. 12/2011. год

план из 2020; па, нема је насеља "Тесла" ПАНЧЕВО НАЦРТ ПЛАНА 2020. год.

Ц и Д предвиђено је пре девет година да троја да се изгради вишестамбени породични објекти. Ми смо у нашем предлогу изменили следеће: уместо да спратност буде четири спрата плус поткровље, сада стоји да је могуће, оријентационо, градити три спрата и поткровље. Сматрам да је оправдано што грађани, иако то нису чинили девет година, сада постављају питање шта је планирано да се гради у њиховом насељу: документ је био на јавном увиду и свако је био добродошао да изнесе своје сугестије или замерке. Добро је да су рекли шта мисле, разговараћемо о томе – јасан је Бојаџиевски.

Сада је, на захтев станара, због прокишињавања, могуће поставити кровове на зграде које их немају. Наравно, сваки план нижег реда треба да се усклади и са оним вишеш, па се и о томе водило рачуна.

Подземне гараже

Веома јебитно нагласити да ће будући инвеститори, који ће ући у посед

Градског грађевинског земљишта за

Он понавља да је план о коме се сада говори затечена обавеза из 2011. године и додаје:

– Не видим разлоге да Град не приходи: прво продајом парцела инвеститорима, а онда и убирањем новца од плаћања комуналних давања. Е, сад, питање је да ли Панчево хоће да се одрекне тих милиона; градски челиници могу да кажу: добро, нећemo ове године радити на комуналној инфраструктури у неком селу, не треба нам тај новац. Али то није реално, зашто би се неко одрицао инвестиција у корист грађана. И, јако је важно рећи: „Урбанизам“ ради планску документацију за потребе човека 21. века – не правимо планове да бисмо девастирали неки део града, већ да бисмо решили постојеће проблеме и оплеменили га.

Славеје Бојаџиевски ће на јавној седници градске Комисије за планове, 7. августа, одговарати на питања заинтересованих грађана. Свако које поднео било какву примедбу или унео сугестију током трајања јавног увида у овај план, мораће да буде на њој. Дордо дошли.

С. Трајковић

ГРАДОНАЧЕЛНИК О ТРЕТИРАЊУ КОМАРАЦА

Пет авиона у акцији

Фото: А. Стојковић

Баш као што је и најавио градоначелник Саша Павлов у јутарњим сатима 27. јула на РТС-у, тог истог дана од 18 сати из пет авиона били су третирани комарци на територији самог града Панчева и околних насељених места. Он је рекао да се „нализимо у периоду године када је за очекивати велику бројност комараца“, или да је ове године „већи изазов“ присуство великог броја речних комараца.

– Њихов радијус кретања је много већи, преко 20 километара, и онда често долазе на наше подручје са подручја локалних самоуправа које не третирају редовно комарце. Бројност комараца је свакако погодовала и велика количина падавина, као и

изливање Тамиша из корита – казао је Павлов.

Градоначелник је нагласио да је Панчево на време ангажовало и Завод за биоциде и медицинску екологију, која ради мониторинг комараца, и фирму „Екосан“, која запрашује ко-

марце. Подсетио је на то да су комарци са земље прскани средином јуна, почетком јула и 16. јула, али је бројност комараца тако висока да су 27. јула из пет авиона комарци прескани на 7.000 хектара.

– Третман комараца се врши ради заштите јавног здравља. Захваљујући првовременом прескају прошле године није забележен ниједан случај болевања од вируса Западног Нила, а надамо се да неће ни ове – закључио је Павлов.

Подсетимо, раније је било разговора о томе да је потребно да Београд и Панчево ускладе време прескаја комараца, јер су се ови досадни инсекти често „селили“ из главног града у наш и обратно када би се третирање вршило неуслажено.

С. Т.